

NIEUWSBRIEF H. MARIA PAROCHIE WALCHEREN

JAARGANG 11

AFLEVERING 309

6 oktober 2017

Petrus en Pauluskerk

Onze Lieve Vrouwekerk

Dishoek

Domburg

Vrouwenpolder

Zoutelande

Reageren op de nieuwbouwplannen?

Sinds de inloopavond op 19 juni jl., toen het parochiebestuur de voorlopige plannen voor de Onze lieve Vrouwekerk in Vlissingen presenteerde, is er gelegenheid geweest om daarop te reageren. Velen hebben daarvan gebruik gemaakt en zij hebben inmiddels antwoord gekregen.

Op 19 oktober a.s. sluit de termijn om te reageren op de gepresenteerde plannen. Wilt u nog reageren? Heeft u tips? Laat het dan voor deze datum weten.

Nogmaals dank voor alle reacties.

Bij een volgende grote stap laten we weer van ons horen.

*Namens het bestuur van de H. Maria Parochie Walcheren,
Jac van Damme, secretaris
(secretaris@rkwalcheren.nl)*

Mevrouw Malgo-de Smit vierde 100ste verjaardag!

Groot feest gisteren, donderdag 5 oktober, in zorgcentrum Weyevliet in Vlissingen, waar onze parochiaan, mevrouw Malgo-de Smit haar honderdste verjaardag vierde.

De kersverse eeuweling werd niet alleen door het zorgcentrum zelf in de bloemetjes gezet. Ook de Vlissingse burgemeester Bas van den Tillaar kwam namens de gemeente feliciteren en overhandigde een fraaie bos bloemen. „Wat heeft u een mooie ketting om”, vond de jarige van zijn ambtsketen.

Namens de parochie kwam Ria Mangnus, pastoraal werker, de nog altijd kwieke jarige gelukwensen.

Mevrouw Malgo-de Smit heeft 3 kinderen, 4 kleinkinderen en 1 achterkleinkind. Het dagelijkse nieuws uit Vlissingen volgt ze door de PZC te lezen. Volgende maand hoopt zij, samen met andere bewoners van Weyevliet, te verhuizen naar de nieuwbouw op het Scheldeterrein.

Foto's: © Jeannette Vrancken

Mariamiddag in pastorie Vlissingen

Op dinsdag 31 oktober 2017 houden het Ouderenpastoraat en KBO-Vlissingen. In de pastorie, Singel 106 te Vlissingen, van 14.30 – 16.30 uur een Mariamiddag.

Mevrouw Trees Verwilligen uit Middelburg verzorgt een lezing over Maria in al haar hoedanigheden. Wij gaan zingen en onze eigen ervaringen delen.

Doet u mee?

Meld u zich dan aan vóór 25-10-2017: via secretariaat Vlissingen, telefoon 0118-412247 of secretariaat Middelburg, telefoon 0118-612860 of bij Ria Borgs, telefoon 0118-413292.

Wij hopen velen van u te ontmoeten op 31 oktober.

Met vriendelijke groet,
Ria Mangnus, pastor -
Ouderenpastoraat
Ria Borgs, KBO

Mediteren

Stil staan bij Luther. Niet door te praten maar door te mediteren aan de hand van beelden die ons meenemen in de diepte van Luthers gedachtegoed.

Ds. Pim Steenbergen leidt 3 meditatieve bijeenkomsten rond Luther op:
11 oktober,
25 oktober en
8 november.

De bijeenkomsten beginnen om 19.00 uur. Aanmelding bij Pim Steenbergen, e-mail: jw.steenbergen@planet.nl; tel. 553765.

De locatie is: óf de consistorie van de Jacobskerk of de benedenetage van het Kerkkantoor, het kleine gebouwtje naast de kerk.

We verzamelen ons bij de kerk, zij- ingang. Daar merk je dan vanzelf waar we heen lopen.

Michaelmas: over een aartsengel, een gans en een madeliefje

Wie in engelen gelooft, zat vorige week vrijdag goed. Het was de feestdag van de aartsengel Michaël, een dag die in Ierland en op de Britse eilanden wordt gevierd als *Michaelmas*. Slacht een gans, pluk een appel, maar waag het niet om bramen te eten. Wie dat doet, zit straks in de penarie, volgens oude folklore. Michaelmas heeft zo zijn eigen opvallende gebruiken, die soms zo gek nog niet zijn.

Tekst: © Annemarie Latour

Drie-in-één

Laten we eerst de feiten op een rijtje zetten. Eigenlijk vierde de katholieke Kerk vorige week het feest van maar liefst drie aartsengelen: Michaël, Gabriël en Rafaël. Die laatste twee zijn er door Rome zachtjesaan bijgeschoven, want van oudsher was 29 september als kerkelijke feestdag alleen voor Michaël bestemd.

Die eer kreeg hij niet voor niets. Volgens de traditie voert Michaël de hemelse legers aan in de strijd tegen de duivel en beschermt hij op aarde de gelovigen. Dan zit je dus nooit om werk verlegen en dat verdient een pluim. Dat beseft hebben ook de Ieren, die al vanaf de achtste eeuw bewonderend over Michaëls hemelse strijdkracht schrijven. Ze noemen zelfs een onherbergzaam kloostereiland naar de aartsengel: Skellig Michael. Zodra Michaël in de negende eeuw een kerkelijke feestdag krijgt, zorgt

Michaelmas, ofwel 'Michaël's mis', voor opvallende folklore in Ierland en op de Britse eilanden. De Ieren danken een deel van die folklore aan de Anglo-Normandiërs, die in de twaalfde eeuw ongevraagd het land binnenvallen. Een ander deel heeft te maken met nog oudere gebruiken rondom het oogstseizoen. Michaelmas valt namelijk precies tussen de twee Keltische seizoensfeesten Lughnasadh (1 augustus) en Samhain (1 november).

Klaarmaken voor de winter

Uiteraard werkte niemand als kantoor slaaf in het oude Ierland. De meeste Ieren verdienden de kost als landarbeider, boer of visser, en leefden intensief met de seizoenen. Michaelmas was het moment waarop iedereen zich begon klaar te maken voor de winter: de oogst liep langzaam ten einde, het visseizoen werd afgesloten en het jachtseizoen werd geopend.

Bovendien werd het vee van de *booleys* of zomerweides gehaald en dichter bij het dorp geweid. De koeien en runderen werden geteld om te zien hoeveel stuks vee 's winters gevoerd konden worden. De rest werd geslacht of verkocht op veemarkten, die meteen als agrarische banenmarkt functioneerden voor de wintermaanden. Hulp was bijvoorbeeld nodig bij de appeloogst die rond Michaelmas startte. *La Fheile Mhichil a chroitear an t-ullord* ("Op de feestdag van Michaël wordt de boomgaard geschud") luidt een spreekwoord uit zuidoost-Ierland. Ook de aardappelen moesten nog geoogst worden, dus er was reden genoeg om knechten in te huren.

Verboden te plukken

Hoewel de appelpluk dus volop plaatsvond, werd het plukken van bramen vanaf Michaelmas afgeraden. Wie de laatste vruchten wilde gebruiken voor jam en taarten, moest vóór die datum aan de slag, en niet zonder reden. *On Michaelmas Day the devil puts his foot on the blackberries*, luidt een gezegde waar een amusante religieuze legende aan vastzit.

Toen de aartsengel Michaël de duivel de hemel uitsmeet, zo gaat het verhaal, viel deze naar beneden op aarde en belandde nogal pijnlijk in een stekelige bramenstruik. Sindsdien keert de duivel ieder jaar op Michaëls feestdag terug om de bramenstruik te vervloeken en de laatste bramen te bespugen of, in nog sterkere varianten, op diezelfde bramen te plassen. Vandaar dat bramen na deze datum hard en zuur zijn en niet meer gegeten kunnen worden.

In een specifiek Ierse variant op dit verhaal is het niet de duivel maar de *púca* die de bramen bevuult. De *púca* (je spreekt het uit als ‘poeka’) was een gedaantewisselaar die zich voordeed als een pratend dier – meestal een donker paard – of een mens met dierlijke trekken. Het was altijd afwachten wat de bedoelingen van de *púca* waren, dus je kon deze *shapeshifter* maar beter uit de weg gaan.

Michaelmas was ook een dag waarop er zakelijk en bestuurlijk het een en ander werd geregeld. Sommige Ierse steden kozen op Michaelmas bijvoorbeeld een nieuwe burgemeester – een gebruik dat werd geïntroduceerd door de Anglo-Normandiërs en vooral in het oosten van Ierland in zwang kwam.

Ook werden er contracten gesloten of hernieuwd over het gebruik van het land. Eventuele disputen werden bijgelegd, de huur werd betaald en oude schulden werden vereffend. Wie geen cent te makken had, kon zijn rekening voldoen met een Michaelmas-gans. De Engelse dichter George Gascoigne schreef daarover in 1575:

*And when the tenants come to pay their quarter's rent,
They bring some fowl at Midsummer, a dish of fish in Lent,
At Christmas a capon, at Michaelmas a goose,
And somewhat else at New-year's tide, for fear their lease fly loose.*

Gans op het menu

Ganzen moesten sowieso uitkijken op die dag. Michaelmas werd niet voor niets *Fómhar na nGéanna* of ‘ganzenoogst’ genoemd. De dieren werden na afloop van de graanoogst uit de weides gehaald en vetgemest door ze op de gemaaide graanvelden te laten foerageren. Daarna werden de dieren bijeengedreven voor de verkoop of slacht.

He who eats goose on Michaelmas day shan't money lack or debts to pay, was de gedachte. Vandaar dat gans op het menu kwam te staan ter ere van de aartsengel. Het eerste dier van de toom dat dit lot was beschoren, werd de officiële ‘Michaelmas-gans’. Andere ganzen werden aan de landheer gegeven als betalingsmiddel, naar de markt gebracht voor de verkoop, of aan buren en armen geschonken.

Zo belandde menig gans op de vooravond van Michaelmas gebraden op de keukentafel, want: *On Michaelmas night by right divine, the goose is choosen to be the swine*. Alle onderdelen van de gans hadden daarbij nut. Het dons en de veren werden gebruikt om kussens en matrassen te vullen, en met het borstbeen van het dier werd de toekomst voorspeld. Was het bot dun en doorzichtig, dan volgde er een milde winter. Was het dik en stevig, dan stond er een koude winter voor de deur.

Schapenleed

In Ierland werd er in plaats van een gans ook wel een schaap geslacht. Een portie van het *Cuid Mhicil* ('Sint-Michaelsschaap') moest aan de armen worden gegeven.

Soms werd het bloed van het geslachte dier op Bijbelse wijze op de deurpost gesprenkeld *In onóir do Dhia agus do Mhicil* – "ter ere van God en Sint Michael." Hetzelfde gebruik vond plaats op de feestdag van Sint Maarten. Sint Patrick was naar verluid de veroorzaker van al dit schapenleed. Volgens een 18e-eeuwse legende riep hij de hulp in van de aartsengel Michaël toen hij een dode koningszoon tot leven wilde opwekken. Toen dat lukte, was de moeder van de jonge prins zo blij, dat ze Patrick beloofde om jaarlijks één schaap van iedere kudde die ze bezat aan de armen te schenken.

Iers schaap (foto: Annemarie Latour)

Restantje Michaelmas

Alle oude Michaelmas-gebruiken, inclusief gebraden gans, zijn inmiddels allang verdwenen. Bijna niemand weet meer waar de naam vandaan komt, ook al is deze in de Angelsaksische wereld nog in gebruik binnen juridische en universitaire kringen. Zo markeert Michaelmas binnen de rechtspraak het begin van een nieuwe rechtstermijn, wat een direct uitvloeisel is van het oeroude gebruik om op deze dag landcontracten te sluiten en schulden te vereffenen. Daarnaast wordt binnen de Britse academische wereld met Michaelmas de eerste studieperiode van het jaar aangeduid. Een andere onverwachte plek waar de naam terugkomt, is de tuin. De paarsblauwe herfstaster, een plant uit Noord-Amerika, bloeit alleen in de periode rondom Michaelmas. Vandaar dat het de bijnaam *Michaelmas daisy* (Michaelmas-madeliefje) heeft gekregen. Een charmant Engels versje geeft keurig de bloeiperiode aan:

*The Michaelmas Daisies, among the dead weeds,
Bloom for St Michael's valorous deeds.
And seems the last of flowers that stood,
Till the feast of St. Simon and St. Jude.*

Wie Michaelmas in huis wil halen, hoeft dus niet persé een gans of schaap van het leven te beroven. Een bloeiende aster doet al veel. Wie ook nog van iets lekkers wil smullen dat bij de feestdag past, kan zich wagen aan Michaelmas dumplings. Zoete appels, bramen en custard zorgen er geheid voor dat deze herfstdag memorabel wordt. Voeg daar een potje ganzenbord of een dankgebed aan de aartsengel aan toe, en Michaelmas anno 2017 is compleet.

**In de nieuwsbrief leest u ook nieuws
dat u nergens anders leest!**

Nieuw logo Kerkbalans in lijn met het oude en met oog voor duurzaamheid

Kerkbalans heeft een nieuw logo. Het is herkenbaar en is duidelijk familie van het oude logo. Nieuw is dat het logo meer actie uitstraalt; er zit beweging in! Het logo sluit naadloos aan bij de nieuwe campagne 'Geef voor je kerk'. Doordat het nieuwe logo in lijn ligt van het oude, blijven bestaande materialen, zoals bijvoorbeeld vlaggen, voorlopig gewoon bruikbaar.

Ook de campagneslogan is veranderd. Met Actie Kerkbalans komen veel mensen in actie voor hun lokale kerk of parochie. Dat wordt in de nieuwe campagne meer in beeld gebracht en mensen worden gemotiveerd. Iedereen kan in actie komen voor zijn of haar lokale kerk. Dat appél klinkt in de nieuwe slogan: **'Geef voor je kerk'**.

Als campagnebeeld is voor een mozaïek gekozen dat is opgebouwd met foto's van heel veel plaatselijke kerken. De mozaïek staat voor gemeenschappelijkheid van de kerken in Nederland; allemaal eigen en toch deel van een groter geheel. Dit komt ook in de campagneperiode terug: elke kerk een eigen actie, wel allemaal tegelijk. Ook de postertekst is gericht op het geheel: zoveel mensen zetten zich tegelijkertijd in voor hun kerk.

Het vernieuwde logo is bewust in lijn met de bestaande huisstijl gemaakt. Zo hoeven parochies en gemeenten niet in een keer al het Kerkbalans materiaal (bijvoorbeeld vlaggen en spandoeken) te vervangen. Het oude en nieuwe logo kunnen in die zin naast elkaar bestaan.

In de nieuwe middelen wordt steeds het nieuwe logo gebruikt. De voorraad met het huidige logo wordt gewoon opgebruikt en is op aanvraag beschikbaar. Hier is bewust voor gekozen met in het achterhoofd goed rentmeesterschap en een duurzame overstap waarbij het bestaande materiaal bruikbaar blijft en kan worden gebruikt totdat het op is.

Nieuws voor de nieuwsbrief?
Mail de redactie
nieuws@rkwalcheren.nl

Agenda

- **Zaterdag 14 oktober (18.00-21.15 uur)**
Wereldmaaltijd bij de Franciscanen in Megen.
- **Woensdag 25 en donderdag 26 oktober**
Kledinginzameling voor Sam's kledingactie. Meer informatie las u in de nieuwsbrief van 29 september jl.
- **Dinsdag 31 oktober (14.30-16.30 uur)**
Ouderenpastoraat en KBO Vlissingen houden een Mariamiddag in de pastorie aan de Singel 106 in Vlissingen. Lees hier meer over elders in deze nieuwsbrief.
- **Woensdag 28 maart 2018 mei (19.00 uur)**
Chrismaviering in Roosendaal.

Tot besluit

*Vrij zijn van wensen,
leidt tot innerlijke rust!!*

INFORMATIE H. MARIA PAROCHIE

website: www.rkwalcheren.nl

Openingstijden secretariaten

Parochiekern Middelburg

Maandag tot en met vrijdag

09.30-11.30 uur

Telefoon: 0118 - 612860

Lombardstraat 1

4331 AA MIDDELBURG

secretariaat.middelburg@rkwalcheren.nl

Parochiekern Vlissingen

Maandag tot en met vrijdag

9.00-12.00 uur

Telefoon: 0118 - 412247

Singel 106

4382 LC VLISSINGEN

secretariaat.vlissingen@rkwalcheren.nl

Pastores

(telefonisch bereikbaar via de beide secretariaten):

Paul de Maat en Ria Mangnus

pastores@rkwalcheren.nl

Parochiebijdragen

Middelburg

NL42 INGB 0000 6586 70

t.n.v. H. Maria Parochie

Walcheren

Vlissingen

NL28 INGB 0008 0339 29

t.n.v. H. Maria Parochie

Walcheren

Telefoon in noodgevallen

► 06 53 63 71 30

Bijdrage aan Caritas Walcheren

NL82 RABO 0117 0296 61

► De volgende nieuwsbrief verschijnt **vrijdagavond 13 oktober 2017!**

DISCLAIMER NIEUWSBRIEF

Deze nieuwsbrief wordt verspreid onder medewerkers en andere belangstellenden van de H. Maria Parochie Walcheren, waarvan wij het e-mailadres kennen. Kent u mensen die de nieuwsbrief niet hebben ontvangen, maar hem wel graag willen ontvangen? Aanmelden kan door een e-mail te sturen naar: nieuws@rkwalcheren.nl. Afmelden? Reply een door u ontvangen nieuwsbrief naar hetzelfde e-mailadres. Heeft u nieuws of een agendabericht voor de digitale nieuwsbrief? Graag een mailtje naar de redactie: nieuws@rkwalcheren.nl. Kopij uitsluitend aanleveren in Wordformaat!

Wilt u in ieder geval altijd uw naam en telefoonnummer vermelden, zodat we in voorkomend geval contact met u kunnen opnemen? Inzenden kan tot en met donderdag (tenzij anders aangegeven).

Wanneer u ons foto's stuurt kunnen wij deze uitsluitend plaatsen, wanneer daarvoor geen rechten (ook aan derden) zijn verschuldigd. Wilt u dat uitdrukkelijk in uw email vermelden? Voorts wordt u gevraagd de naam van degene die de foto heeft gemaakt te vermelden. Tekst en foto's (alleen in hoge resolutie) moeten afzonderlijk en foto's altijd in jpg-formaat worden aangeleverd. Anders blijft publicatie achterwege! De redactie behoudt zich het recht voor om kopij te wijzigen of niet te plaatsen. Overname van teksten uit deze digitale nieuwsbrief is uitsluitend toegestaan onder vermelding van: 'Bron: digitale nieuwsbrief R.K. Walcheren.nl'

Voor het overnemen van foto's dient vooraf schriftelijke toestemming te worden verkregen van de eindredacteur. Op een groot aantal foto's berust namelijk auteursrecht.

Aangeboden kopij waarop een embargo rust wordt steeds individueel door de redactie beoordeeld. Een opgelegd embargo impliceert niet automatisch, dat dit altijd gerespecteerd wordt.

De digitale nieuwsbrief van de H. Maria Parochie Walcheren wordt verspreid door P.R. bureau Creatieve Communicatie Zeeland.